

Sygn. akt VW 2695/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2014 r.

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie V Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący SSR Piotr Grzędziński

Protokolant: sekr. sądowy Agnieszka Zawrzykraj

z udziałem oskarżyciela publicznego T. Z.

po rozpoznaniu na rozprawach w dniach 1 września 2014 r. i 16 października 2014 r. sprawy

P. D.

oskarżonego o to, że:

pełniąc funkcję prezesa zarządu i z tego tytułu zajmując się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi (...) Sp. z o.o., będącej podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, działając w W. przy ul. (...) upoczywie nie wpłacał podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy trwający od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r., w terminie najpóźniej do 31 marca 2011 r., na rachunek Pierwszego (...) Urzędu Skarbowego w W. z siedzibą w W. przy ul. (...), w kwocie 87.084,00 złotych, wynikającego ze złożonej deklaracji CIT - 8 za wskazany rok podatkowy, co stanowi naruszenie art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. 11.74.397 j.t.), to jest o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks;

orzeka:

I. Oskarżonego P. D. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, stanowiącego wykroczenie z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 3 kks i za to na podstawie art. 57 § 1 kks wymierza mu karę grzywny w wysokości 4000 (czterech tysięcy) złotych.

II. Zasądza na rzecz adw. E. O. wynagrodzenie w kwocie 168 (stu sześćdziesięciu ośmiu) złotych z tytułu wynagrodzenia za obronę oskarżonego,

III. Zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 400 (czterystu) złotych tytułem opłaty oraz kwotę 40 (czterdziestu) złotych tytułem kosztów postępowania

Sygn. akt V W 2695/13

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

P. D. pełnił funkcję prezesa zarządu (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W.. Jako prezes zarządu był on osobą uprawnioną do reprezentacji spółki. Wymieniona spółka prowadziła działalność w zakresie nieruchomości inwestycyjnych.

W latach 2001-2010 sprawy księgowe spółki (...) Sp. z o.o. były prowadzone przez spółkę (...). Do obowiązków w/w biura rachunkowego należało sporządzanie deklaracji podatkowych. Deklaracje te były przekazywane m. in. bezpośrednio prezesowi zarządu P. D., który był odpowiedzialny za płatności w spółce.

(...) Sp. z o.o. jako podatnik CIT była zobowiązana do składania właściwemu organowi podatkowemu, tj. Pierwszemu (...) Urzędowi Skarbowemu w W. zeznania rocznego o wysokości dochodu (straty) osiągniętego w danym roku podatkowym. W pierwotnym zeznaniu CIT-8 za 2010 r. złożonym w dniu 31 marca 2011 r. spółka wykazała kwotę podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 138.886,00 zł. Następnie w dniu 19 lipca 2011 r. została złożona korekta zeznania CIT-8 za 2010 r., w której została wykazana kwota podatku do zapłaty w wysokości 87.084,00 zł. Powyższa korekta zeznania została podpisana przez P. D..

Wskazana zmiana wynikała ze sprzedaży jednej z nieruchomości. W 2010 roku spółka sprzedała grunty zlokalizowane w B.. Zysk ze sprzedaży powyższych nieruchomości wyniósł 1.515.469,53 zł. Rok obrotowy obejmujący okres od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. spółka zakończyła zyskiem netto w wysokości 220.785,26 zł. Osiągnięty zysk decyzją zarządu spółki został przeznaczony na pokrycie strat ze wcześniejszych lat. Nie został on w żadnej części przeznaczony na pokrycie zobowiązań podatkowych wynikających z podatku dochodowego od osób prawnych za 2010 r.

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie spłaciła zaległości wynikających z opóźnienia w płatnościach podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy trwający od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów:

- 1) zeznań świadka T. Al (...) /k. 222-223, 101v-102/;
- 2) zeznań świadka A. M. /k. 234-235, 105v/;
- 3) listy zaległości /k. 2/;
- 4) odpisu z księgi wieczystej /k. 9-13/;
- 5) raportów poborcy skarbowego /k. 15-19/;
- 6) aktu notarialnego /k. 20-21, 24-30/;
- 7) protokołu o stanie majątkowym /k. 22, 23/;
- 8) informacji /k. 32, 38/;
- 9) fotografii /k. 34-36/;
- 10) zlecenia rekwizycyjnego /k. 37/;
- 11) umowy /k. 40-41/;
- 12) wzoru podpisu /k. 42/;
- 13) uchwały /k. 43/;
- 14) sprawozdania /k. 44/;
- 15) protokołu ze zgromadzenia wspólników /k. 45-47/;
- 16) pełnomocnictwa /k. 48/;
- 17) informacji o karalności /k. 65, 227/;

18) zeznania CIT /k. 72-85/.

Oskarżony **P. D.** nie był przesłuchiwany w toku postępowania albowiem z uwagi na fakt, iż nie ustalono miejsca jego pobytu, na podstawie art. 173 § 1 kks i art. 175 § 1 kks zastosowano wobec niego postępowanie w stosunku do nieobecnych.

Sąd zważył, co następuje:

Biorąc pod uwagę całokształt okoliczności ujawnionych w toku postępowania dowodowego, wina i sprawstwo oskarżonego P. D. w zakresie zarzucanego mu aktem oskarżenia czynu nie budzi wątpliwości.

Podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie stanowiły dowody z dokumentów w postaci: listy zaległości /k. 2/, odpisu z księgi wieczystej /k. 9-13/, raportów poborcy skarbowego /k. 15-19/, aktu notarialnego /k. 20-21, 24-30/, protokołu o stanie majątkowym /k. 22, 23/, informacji /k. 32, 38/, fotografii /k. 34-36/, zlecenia rekwizycyjnego /k. 37/, umowy /k. 40-41/, wzoru podpisu /k. 42/, uchwały /k. 43/, sprawozdania /k. 44/, protokołu ze zgromadzenia wspólników /k. 45-47/, pełnomocnictwa /k. 48/, informacji o karalności /k. 65, 227/ oraz zeznania CIT /k. 72-85/. W ocenie Sądu powyższe dowody pozaosobowe ze względu na swój charakter i rzeczowy walor nie budziły wątpliwości Sądu co do ich wiarygodności oraz faktu, na którego okoliczność zostały sporządzone oraz ze względu na okoliczności, które same stwierdzały. Żadna ze stron nie kwestionowała przy tym ich zgodności ze stanem faktycznym, zaś Sąd nie znalazł powodów, które podważałyby ich wiarygodność. W związku z powyższym uczynił je podstawą dokonanych w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych.

Na okoliczność roli, jaką pełnił w spółce (...) oskarżony P. D., Sąd przesłuchał w charakterze świadka **A. M.** /k. 234-235, 105v/ – prokurenta spółki. Z zeznań tego świadka wynika, iż za płatności w spółce (...) odpowiedzialny był oskarżony P. D. wraz z księgową zobowiązany był również do składania deklaracji podatkowych. Przyczyną braku płatności należnego podatku były problemy finansowe spółki. Z zeznań świadka wynika również, iż oskarżony co tydzień otrzymywał raporty o działalności spółki, w związku z czym przyjąć należy, iż był on zaznajomiony z jej sytuacją finansową oraz zobowiązaniami.

Kolejny świadek – **T. Al (...)** /k. 222-223, 101v-102/, która kieruje spółką (...), prowadzącą wcześniej księgowość (...) Sp. z o.o., w złożonych zeznaniach potwierdziła, iż informacje o wysokości podatków były przekazywane m. in. prezesowi zarządu w trakcie prowadzonych spotkań lub e-mailowo. Odnosząc się do korekty deklaracji CIT-8 wskazała, iż powyższa zmiana wynikała ze sprzedaży jednej z nieruchomości. Potwierdziła ona również, iż oskarżony był wielokrotnie informowany o zmianie powyższej deklaracji.

W ocenie Sądu zeznania świadków T. Al (...) zasługiwały na wiarę, gdyż były one logiczne, spójne oraz konsekwentne. Znalazły one również potwierdzenie w dowodach z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Badając niniejszą sprawę w pierwszej kolejności należało wskazać, iż kodeks karny skarbowy wprowadził w art. 9 § 3 szczególną regulację, określającą podstawy odpowiedzialności za sprawstwo przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, która nawiązuje do znanej prawu karnemu powszechnemu regulacji zawartej w art. 308 kk. Zgodnie z powyższym unormowaniem, za przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe odpowiada, jak sprawca, także ten, kto na podstawie przepisu prawa, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania zajmuje się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, osoby fizycznej, osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, której odrębne przepisy przyznają zdolność prawną. W przyjętej doktrynie przyjmuje się, iż termin „zajmuje się” obejmuje wszelkie zachowania się polegające na rozstrzyganiu w sprawach gospodarczych, w szczególności zaś finansowych, lub współdziałaniu w rozstrzyganiu w tych sprawach albo też wpływaniu na rozstrzygnięcia, chociażby miało to charakter jednorazowy. Pojęcie to obejmuje wszelakiego rodzaju czynności prawne i faktyczne, które są podejmowane w związku z działalnością określonego podmiotu. Zajmowanie się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, wymaga faktycznej samodzielności zachowania się osoby, która takimi sprawami się zajmuje, możliwości podejmowania przez nią decyzji (por. P. Kardas, Kodeks

karny skarbowy. Komentarz,, wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2012). Zajmowanie się sprawami gospodarczymi, w szczególności finansowymi, objawiać się zatem powinno działaniami stanowczymi i decyzyjnymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 roku, sygn. III KK 213/05).

Zgodnie z dyspozycją art. 201 § 1 ksh, w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością sprawami gospodarczymi zajmuje się zarząd spółki, ponieważ to on reprezentuje ją na zewnątrz oraz prowadzi sprawy spółki. W myśl art. 204 ksh, prawo członka zarządu spółki obejmuje prawo do prowadzenia spraw spółki (czynności faktyczne) i jej reprezentowania (czynności prawne). Pojęcie reprezentacji określone w art. 204 ksh jest używane w sensie szerokim i obejmuje występowanie we wszystkich stosunkach prawnych, a zatem również tych publicznoprawnych. Należy również zważyć, iż zgodnie z § 2 niniejszego artykułu, prawa członka zarządu do reprezentowania spółki nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.

W świetle powyższych rozważań uznać należy, iż to P. D., jako prezes zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., w okresie wskazanym w akcie oskarżenia był odpowiedzialny za rozliczanie się z zobowiązań podatkowych przez spółkę. Miał on możliwość podejmowania w spółce samodzielnych decyzji gospodarczych, w tym decyzji finansowych i był odpowiedzialny za prawidłowe i terminowe wpłacanie na rachunek Pierwszego (...) Urzędu Skarbowego w W. należnych podatków.

W sprawie niniejszej oskarżonemu zarzucono popełnienie wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 kks. Wykroczenie uporczywego naruszania terminu wpłaty podatku, ujęte w art. 57 § 1 kks, polega na uporczywym nie wpłacaniu w terminie dowolnego podatku. Uporczywość przejawia się zaś w wielokrotnym naruszaniu obowiązku terminowej wpłaty podatku, pomimo możliwości dokonania wpłaty. Zważyć należy przy tym, iż pojęcie „uporczywy” w języku polskim oznacza także stan „utrzymujący się dłużej”, niekoniecznie powtarzający się. Podobne stanowisko wyraził również Sąd Najwyższy, który w wydanym postanowieniu z dnia 28 listopada 2013 r., sygn. akt I KZP 11/13, wskazał, iż „na zaistnienie znamienia uporczywego niewpłacania podatku w terminie, będącego warunkiem odpowiedzialności za wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 k.k.s., może wskazywać zarówno cykliczność zachowań podatnika, polegająca na umyślnym niestosowaniu się do wymogu terminowego płacenia podatku, jak i jednorazowe, ale długotrwałe zaniechanie przez niego uregulowania podatku płaconego jednorazowo, mające miejsce już po terminie płatności tego podatku, a więc gdy ma on uregulować go już jako zaległość podatkową, jeżeli zachowanie to wskazuje, że zamiarem podatnika w momencie upływu terminu płatności podatku było uporczywe jego niewpłacanie, a więc odsunięcie uregulowania tego podatku na dłuższy okres.” Zatem zarówno powtarzające się, jak i długotrwałe, jednorazowe opóźnienie w uregulowaniu podatku może być potraktowane jako uporczywe niewpłacanie podatku w terminie.

Zgodnie z treścią art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, podatnik jest obowiązany składać urzędowi skarbowemu zeznanie o wysokości dochodu (straty) osiągniętego w roku podatkowym – do końca trzeciego miesiąca roku następnego i w tym terminie wpłacić podatek należny albo różnicę między podatkiem należnym od dochodu wykazanego w zeznaniu a sumą należnych zaliczek za okres od początku roku. Oskarżony tymczasem, pomimo terminowego złożenia stosownych deklaracji i zeznania podatkowego, nie tylko nie wpłacił w ustawowym terminie stosownych należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych – CIT, lecz w istocie w ogóle zaniechał uregulowania zobowiązania podatkowego z tego tytułu we wskazanym w akcie oskarżenia okresie, co w konsekwencji spowodowało po jego stronie zaległość z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w kwocie 87.084,00 zł (stan na dzień zamknięcia prowadzonego w sprawie dochodzenia).

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, iż oskarżony swoim zachowaniem wypełnił znamiona wskazane w art. 57 § 1 kks i dopuścił się tym samym popełnienia zarzuconego mu wykroczenia skarbowego. Bezsporny pozostaje bowiem fakt, iż P. D. pełniąc funkcję prezesa zarządu (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. i zajmując się sprawami w/w spółki, która była podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych, nie wpłacił na rachunek Pierwszego (...) Urzędu Skarbowego w W. w terminie 31 marca 2011 r., podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2010, w kwocie 87.084,00 złotych, wynikającego ze złożonej deklaracji CIT - 8 za wskazany rok podatkowy, pomimo obowiązku wynikającego z art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

Jednocześnie biorąc pod uwagę długotrwałe zaniechanie przez oskarżonego uregulowania podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2010, płaconego jednorazowo, który nie został uregulowany w żadnej części, bez wątplenia stwierdzić należy, iż jego zachowanie cechowała uporczywość. Należy przy tym podkreślić, że nie ma tu podstawowego znaczenia kondycja finansowa spółki, to czy spółka posiadała środki finansowe na zapłatę podatku oraz powody nieopłacenia należnego podatku w ustawowym terminie. Wskazać należy w tym miejscu, iż spółka w 2010 roku uzyskała zysk ze sprzedaży gruntów zlokalizowanych w B., który wyniósł 1.515.469,53 zł. Rok obrotowy obejmujący okres od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2010 r. spółka zakończyła zyskiem netto w wysokości 220.785,26 zł. Decyzją zarządu spółki osiągnięty zysk został przeznaczony na pokrycie strat z lat wcześniejszych. Nie został on w żadnej części przeznaczony na pokrycie zobowiązań podatkowych wynikających z podatku dochodowego od osób prawnych za 2010 r. Z powyższego doskonale sobie zdawał sprawę oskarżony (**vide k. 44 – sprawozdanie zarządu spółki, podpisane przez oskarżonego**), który jednocześnie był informowany o przedmiotowej zaległości podatkowej, co wynika jasno choćby z zeznań przesłuchanych świadków.

Od strony podmiotowej czyn oskarżonego charakteryzuje wina umyślna. Oskarżony będąc osobą dorosłą, prowadzącą działalność gospodarczą od wielu lat w Polsce, zdawał sobie sprawę z ciężących na nim obowiązków podatkowych, jak również rozumiał istotę podatku dochodowego od osób prawnych, z którym spotkać się musiał każdy przedsiębiorca działający na terenie kraju. Do obowiązków oskarżonego jako prezesa zarządu (...) Sp. z o. o. należało terminowe regulowanie należności publicznoprawnych spółki. Jego zachowanie w sposób jednoznaczny wskazuje, iż jego zamiarem było nieopłacenie należności podatkowych spółki wynikających z podatku dochodowego od osób prawnych lub co najmniej przesunięcie uregulowania należnego podatku na dłuższy bliżej nieokreślony czas. P. D. złożył korektę zmniejszającą wartość podatku wynikającą ze złożonego zeznania podatkowego CIT, a następnie, co wynika bezpośrednio z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków, nie regulując zobowiązania podatkowego wyjechał z kraju. Do chwili obecnej (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. nie spłaciła zaległości wynikających z opóźnienia w płatnościach podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy trwający od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. w żadnej kwocie. Tym samym nie ma wątpliwości, że oskarżony chciał popełnić czyn zabroniony w rozumieniu art. 4 § 2 kks.

Wskazać należy również, iż oskarżony nie występował o odroczenie ani również o rozłożenie zobowiązań podatkowych na raty. W tym miejscu warto przywołać uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2003 r., sygn. I KZP 2/03, OSNKW 2003/5-6/57, gdzie trafnie zauważono, że „nie można do rozliczeń podatnika z fiskusem stosować takich samych reguł, jak do rozliczeń cywilnoprawnych, których naruszenie stanowi przestępstwo (np. do uporczywego uchylania się od płacenia alimentów). Podatnik nie może przerzucać na Skarb Państwa i pozostałych, regulujących terminowo podatki podatników, swoich niepowodzeń gospodarczych, i nie płacić w terminie swych zobowiązań podatkowych, tłumacząc się brakiem środków finansowych na wymagane podatki. Uwzględnić też należy, że prawo podatkowe przewiduje, na wniosek zainteresowanego, złożony z odpowiednim wyprzedzeniem, odraczanie płatności i rozkładanie na raty należności podatkowych, w tym i zaległości podatkowych, gdy ważny interes podatnika za tym przemawia (art. 48 ustawy - Ordynacja podatkowa z 1997 r.). Tym samym podatnik, nie mogąc uregulować w terminie podatku, ma prawne instrumenty dla zmiany terminu jego płatności. Jeżeli uzyska on odroczenie płatności lub rozłożenie podatku na raty, to reguluje go w nowym, ustalonym przez organ podatkowy, terminie. Nie popełnia zatem wówczas wykroczenia określonego w art. 57 kks”.

Od strony przedmiotowej o przyjętej kwalifikacji zadecydował fakt uporczywego niewpłacania podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2010, w terminie do 31 marca 2011 r., jakiego dopuścił się P. D. oraz fakt, iż oskarżony nie podjął żadnych prób ugodowego rozwiązania sprawy niezapłaconego podatku, w postaci np. wniosku o odroczenie płatności.

Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu zarzucanego oskarżonemu Sąd uznał, iż jest on szkodliwy społecznie. Na taką ocenę wpływ miało działanie oskarżonego charakteryzujące się winą umyślną oraz skutkujące uszczupleniem należności publicznoprawnych w postaci podatku dochodowego od osób prawnych za 2010 r. w wysokości 87.084,00 zł. Oskarżony z uwagi na to, iż zdecydował się na prowadzenie działalności gospodarczej w Polsce, winien w sposób

rzetelny zajmować się sprawami finansowymi spółki, zdając sobie sprawę z obowiązku płacenia podatków oraz interesować się tym, w jakich wysokościach i w jakich terminach winien takie zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego regulować.

Sąd jako okoliczność łagodzącą odpowiedzialność karną oskarżonego przyjął jego dotychczasową niekaralność sądową /k. 65, 227/.

Mając na uwadze stopień zawinienia P. D., społeczną szkodliwość jego czynu oraz powołaną okoliczność łagodzącą, Sąd uznał, iż sprawiedliwą, wyważoną i uwzględniającą elementy przedmiotowe, jak też podmiotowe charakteryzujące czyn oskarżonego, a nadto cele ogólnie oraz indywidualnie – prewencyjne, jest kara 4.000 złotych grzywny. W sytuacji, gdy maksymalna sankcja za wykroczenie z art. 57 § 1 kks wynosi obecnie ponad 30.000 zł (art. 48 § 1 kks), wymierzoną oskarżonemu karę trudno uznać za zbyt surową. Jednocześnie kara ta w żadnym wypadku nie mogła być niższa, gdyż nie przemawia za tym zachowanie oskarżonego po popełnieniu czynu zabronionego i brak starań o zapobieżenie uszczuplenia należności publicznoprawnej lub jej wyrównanie (art. 13 § 1 kks). W ocenie Sądu, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, orzeczona wobec oskarżonego kara grzywny spełni cele zapobiegawcze i wychowawcze, jakie ma osiągnąć w stosunku do oskarżonego oraz zaspokoi potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Kara ta jest w pełni adekwatna do stopnia winy sprawcy oraz do stopnia społecznej szkodliwości jego czynu.

W punkcie II wyroku Sąd na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o adwokaturze oraz § 2, § 14 ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata E. O. kwotę 168 złotych powiększoną o należną stawkę podatku VAT tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonego, uwzględniając wcześniej wypłaconą kwotę.

Orzeczenie o kosztach w punkcie III wyroku wydano na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks oraz art. 3 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych z dnia 23 czerwca 1973 r. Sąd zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 400 złotych tytułem opłaty oraz kwotę 40 złotych tytułem kosztów postępowania.